

پیشگفتار مترجمان

کتاب حاضر از جمله عمیق‌ترین کتابهایی است که به تحلیل مکاتب فکری اقتصاد کلان می‌پردازد که با توجه به چهارچوب و نحوه تدوین آن به‌ویژه به دلیل ارائه دیدگاه‌های مختلف می‌تواند تصویر بسیار روشن‌تری را از مباحث اقتصاد کلان ارائه نماید. با توجه به این ویژگیها، بر آن شدیم تا به اتفاق آن را ترجمه نماییم. متأسفانه مشکلات متعدد مجال اتمام ترجمه را در زمان مورد نظر از دستمان گرفت تا سرانجام با حول و قوه الهی توفیق انجام آن به دست آمد. ترجمه نسخه قبلی کتاب با استقبال خوبی روبه‌رو شد و اغلب کسانی که کتاب را مطالعه کرده بودند، اذعان داشتند که یک منبع بسیار مهم و غنی برای فهم اقتصاد کلان است و بدون آن نمی‌توان به چنین درک جامعی از اقتصاد کلان دست یافت.

به نظر می‌رسد که این کتاب برای کسانی که آشنایی کافی با مباحث اقتصاد کلان را در سطح کتابهای دورنبوش و فیشر، برانسون یا سایر کتابهای متعارف اقتصاد کلان دارند، بیشتر آموزنده باشد؛ زیرا همان‌گونه که مؤلفان در مقدمه کتاب نیز ذکر کرده‌اند بررسی نسبتاً جامعی از سیر تحولات فکری و نظری مباحث مربوط به اقتصاد کلان را دربر می‌گیرد. مطالعه این کتاب برای دانشجویان رشته اقتصاد و سایر رشته‌های مرتبط این امکان را فراهم می‌آورد که با دیدگاه‌های مختلف در موضوع اقتصاد کلان آشنا شوند. همچنین به آنان و سایر محققان و سیاست‌گذاران در بررسی مسائل مربوط به اقتصاد ایران کمک می‌نماید. همان‌گونه که در سراسر کتاب ملاحظه می‌شود، تحول نظرات اقتصادی و بازگشت نظریه‌های قبلی در قالب و چهارچوبهای جدید تحت تأثیر تحولات ساختاری و فناورانه بوده است. بنابراین توصیه و تجویز نسخه‌های اقتصادی بر اساس فقط یک نگرش بدون در نظر گرفتن ساختار و شرایط اقتصادی و اجتماعی نمی‌تواند چندان علمی باشد. ترکیب شناخت واقعیات اقتصادی و تسلط بر کلیه مکاتب و نظریه‌های علمی مطرح اقتصادی از شرایط اصلی و ضروری ارائه راهکارهای سودمند می‌باشند.

شایان ذکر است که دلیل زیاد بودن حجم مطالب کتاب، تغییراتی در پیشگفتار و فصل اول صورت گرفته است و فصل دوازدهم نیز که خلاصه و جمع‌بندی فصول قبلی است، حذف گردید. به غیر از فصل اول، هشتم و نهم در پایان هر فصل، متن مصاحبه‌هایی با صاحب‌نظران آن مکتب ارائه شده است که برای جلوگیری از حجیم شدن کتاب، آنها نیز حذف شده‌اند و امید است در آینده در قالب مجلد دیگری به چاپ برسند. علاوه بر این، برخی تغییرات جزئی نیز داده شده است؛ برای مثال بسیاری از ارجاعات کتاب که در متن ارائه شده بودند برای حفظ پیوستگی مطالب، به پاورقیها منتقل شده‌اند. همچنین در برخی موارد پاورقیهایی نیز برای توضیح بیشتر ارائه شده‌اند. در یک مورد نیز در فصل هفتم در خصوص نقش تغییرات قیمت در سود بنگاه بحث جبری به متن اضافه شده است.

دکتر منصور خلیلی عراقی¹

دکتر علی سوری²

¹ . عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

پیشگفتار

تا اوایل دهه 1970 به طور کلی اجماع زیادی در اقتصاد کلان وجود داشت که حول مدل کینزی دور می‌زد. اواسط دهه 1980 این ایده مرسوم در هم شکسته شد و برخی مکتبهای رقیب جانشین آن شدند. هدف عمده کتاب حاضر ارائه مقدمه جامعی بر زیربناهای اصلی و دستاوردهای سیاستی این مکتبهاست. چاپ قبلی این کتاب به زبانهای مختلف، از جمله فرانسوی، چینی، ایتالیایی و لهستانی ترجمه شده است. عنوان چاپ قبلی این کتاب راهنمای نوین اقتصاد کلان: مقدمه‌ای بر مکاتب فکری رقیب بود که در چاپ جدید کاملاً بازبینی گردید و مباحث دیگر و جدیدتری نیز بدان اضافه شد و نام آن به اقتصاد کلان جدید: منشأ، سیر تحول و وضعیت فعلی، تغییر یافت و تغییرات اساسی در آن ایجاد شد.

فرض بر این است که دانشجویان درک خوبی از اصول اقتصاد کلان دارند و با نظریه‌ها و مدل‌های آن آشنا هستند. همچنین این کتاب می‌تواند برای دانشجویانی که درس‌هایی را در زمینه اقتصاد پولی و تاریخ اندیشه اقتصادی دارند، مفید باشد. قبل از مطالعه این کتاب، لازم است دانشجویان آشنایی با برخی ادبیات اقتصاد کلان از قبیل ابل و برنانکی (2001)، بلانچارد (2003) یا منکیو (2003) داشته باشند. در بخش کتابنامه، برخی منابع مفید با علامت ستاره مشخص شده که برای مطالعه دانشجویان پیشنهاد شده‌اند، در حالی که بسیاری از این منابع برای دانشجویان فوق لیسانس مفید خواهند بود.

با آنکه این کتاب به گونه‌ای است که برای دانشجویان با سطوح مختلف امکان مطالعه هر فصل را به طور جداگانه فراهم می‌سازد، ساختار کتاب، جهت‌دار است و چشم‌اندازی تاریخی از منشأ و توسعه اقتصاد کلان دارد. بعد از فصل اول که به دیدگاههای اقتصاد کلان می‌پردازد، فصل دوم مجادله بین کینز و مدل کلاسیک قدیم را بررسی می‌کند و توسعه مکتب کینزی متعارف در فصل سوم بررسی خواهد شد. همچنین مکتب پول‌گرای متعارف در فصل چهارم، مکتب کلاسیک جدید در فصل پنجم، مکتب دور تجاری حقیقی در فصل ششم، مکتب کینزی جدید در فصل هفتم بررسی خواهند شد. مکاتب پساکینزی و اتریشی که در چاپ قبلی در یک فصل ارائه شده بودند، اکنون در دو فصل جداگانه، به ترتیب در فصول هشتم و نهم بررسی می‌شوند. فصل هشتم که به مباحث پساکینزی اختصاص دارد، به وسیله پل دیویدسن و فصل نهم در خصوص مکتب اتریشی به وسیله راجر گریسون تنظیم شده است. مطالب این فصول کاملاً جدیدند به گونه‌ای که حتی نویسندگان آنها تغییر کرده‌اند و تهیه ادبیات این فصلها به صاحب‌نظران هر یک از این مباحث، سپرده شده است. دو فصل مهم دیگر نیز به کتاب اضافه گردیده‌اند که فصل دهم اختصاص به اقتصاد کلان سیاسی جدید دارد و فصل یازدهم نیز در خصوص مدل‌های رشد اقتصادی است. با توجه به الگوی تنظیم این کتاب که فصول آن به طور منفرد قابل مطالعه‌اند، کل کتاب می‌تواند به صورت یک مجموعه در نظر گرفته شود و می‌تواند یا به عنوان کتاب درسی اقتصاد کلان یا همراه با یک کتاب درسی استاندارد مورد استفاده قرار گیرد.

هرچند این کتاب نسخه دوم کتاب راهنمای نوین اقتصاد کلان است، باید آن را یک کتاب جدید به حساب آورد؛ زیرا تغییرات بسیاری در آن ایجاد شده است. به هر حال در این کتاب سعی شده است تا تحولات اقتصاد کلان و وقایع کلیدی آن به‌ویژه طی قرن بیستم مورد بررسی جامع قرار گیرند و مباحث تا ورود به هزاره جدید پیگیری شوند.

برایان اسنودان

هوارد آر. وین